

Дата: 13.12.22

Клас: 4 – Б

Предмет: ЯДС

Вчитель: Лисенко О. Б.

Тема: Сходження на Говерлу.

Мета: продовжувати вчити наводити приклади і описувати природні угруповання своєї місцевості за планом (назва угруповання, рослини і тварини угруповання, зв'язки між ними, значення угруповання для людини); характеризувати мешканців природного угруповання, їхні зв'язки між собою і неживою природою; пояснювати залежність між умовами природної зони та її мешканцями, особливостями праці і побуту людей, які в ній проживають; аналізувати зв'язки в природних угрупованнях (організмів між собою, організмів із неживою природою); складати ланцюги живлення; характеризувати природну зону України за планом; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу.

Хід уроку

Користуйтеся презентацією під час опрацювання даної теми уроку або відео уроком за посиланням:

https://www.youtube.com/watch?v=eiw5Kb_WTuY

1. Організаційний момент.

Приготуйте, будь ласка, все, що потрібно для уроку: підручник, зошит, ручку, олівці.

Старанно працюйте. Не забувайте робити хвилинки відпочинку та релаксації під час уроку.

2. Актуалізація опорних знань

1) Фенологічні спостереження. Вправа «Синоптик».

Дайте характеристику сьогоднішньому дню.

2) Пригадуємо.

- Які гори розташовані на території України?
- Покажіть їх на карті.

3) Рухлива вправа для очей.

3. Повідомлення теми уроку.

- *Сьогодні на уроці ми здійснимо віртуальне сходження на Говерлу. Дізнаємося про природні угруповання цієї місцевості.*

4. Вивчення нового матеріалу.

1. Робота з підручником ст. 145 – 148.

Українські Карпати – гори середньої висоти. Найвища вершина Карпат в Україні – Говерла (2061 м). У Карпатах м'яка зима й неспекотне літо.

У Карпатах бере початок чимало річок. Найбільші річки – Дністер, Прут, Серет, Тиса. Деякі з них течуть у вузьких гірських ущелинах, утворюючи водоспади. На початку літа, коли в горах тане сніг, і під час злив ріки стають повноводними, затоплюють прибережні місцини, наносять каміння.

Чарівної краси Карпатам надають озера. Найбільшим гірським озером є Синевир. У передгір'ї Карпат поширені дуб, ялиця біла, граб, осика, клен гостролистий. Під деревами ростуть чагарники з ліщини, крушини ламкої, бузини чорної, калини.

Що далі вгору, то прохолодніше. У цих місцях поширені букові ліси. Вони дуже густі, тому підлісок і трав'яний покрив тут бідні. На галявинах ростуть вовче лико, бруслина бородавчаста, бузина червона, а з трав – маренка, проліски, цибуля ведмежа, вороняче око.

Озеро Синевир

2. Робота з картою.

Знайдіть на фізичній карті України Карпатські гори.

Які річки беруть початок в українських Карпатах?

Дністр
Прут
Стрий
Тиса
Латориця
Уж
Линиця
Боржава
Свіча
Быстриця Надворнянська
Стребок
Теребля
Черемош Черный
Быстриця Сопотянська
Рева
Черемош
Быстриця
Сукіль
Опір
Лістинка
Тересва
Рубинця
Белый Черемош
Матрука
Тиса Черная
Тисмениця
Черная Воля

3) Словникова робота.

Полонина – безліса ділянка вершин українських Карпат, що використовується як пасовисько та для сінокошу.

4) Рослинний світ природної зони.

Тис ягідний

Тирлич жовтий

Лілія лісова

Білотка альпійська

учебник
рінка
46

5) Тваринний світ природної зони.

Білка карпатська

Тритон карпатський

Беркут

глухар

сова
довгохвоста

6) Приймаємо рішення.

До яких наслідків може призвести знищення карпатських лісів?

- Масове вирубування дерев може спричинити раптові зміни температури, знесення родючого шару ґрунту.
- Як результат, на місці вирубаних лісів утворюються пустелі. Особливо це стосується південних територій України.
- Раніше на цілинах Північного Причорномор'я росли буйні трави, букові, дубові гаї й ліси, а тепер залишився тільки голий степ, який з усіх боків провівають вітри.

7) Творче завдання.

Придумайте умовний знак або гасло, які було б доречно встановити в передгір'ї Карпат.

Фізкультхвилинка

5. Закріплення вивченого.

1) Робота в зошитах ст.72 - 73 .

2) Перевіряємо себе.

1. Розкажіть про природні умови Карпатських гір.

2. Які рослини ростуть тільки в Карпатах?

3. Назви тварин, які мешкають у Карпатах. Які з них водяться тільки там?

4. Чим займається населення в гірській місцевості?

5. Продовжіть речення (за вибором):

«Для мене стало новим...»;

«Я відчув/відчула, що...»;

«Я вважаю, що...».

6. Підсумок уроку .

1) Коротко про головне.

Прочитайте висновок на ст. 148.

2) Чи знаєте ви що...

...дивовижним місцем українських Карпат вважається високогірний хребет Чорногора, на якому розташована найвища точка України – гора Говерла (2061 м). У перекладі з угорської Говерла означає «снігова вершина».

3) Вправа « Світлофор настрою»

4) Домашнє завдання.

Повторити тему на ст. 145-148, зошит ст. 72 – 73.

Роботи надсилайте на Human або на
ел. пошту lenusya.lysenko@gmail.com